

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/9/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120200567
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8120200567.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobcu: E. A., X.. XX.X.XXXX, L. V. XXX, zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66 p r o t i žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35807598, o primerané finančné zadosťučinenie takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 300 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a .
- III. Žalobca m á voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len z prisúdenej istiny.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou z 13.1.2020 sa domáhal primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 1180 Eur podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa z dôvodu, že ako spotrebiteľ bol úspešný v predchádzajúcom spore 17C/104/2016 svojou žalobou o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Odcitoval časť odôvodnenia rozsudku z 22.3.2017, v ktorom súd poukázal na nekalú obchodnú prax žalovaného pri vyznačovaní účelu poskytnutia úveru - konkrétne výkonu povolania, absenciu obligatórnych náležitostí zmluvy spôsobujúcich bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru podľa § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z.z. a konanie žalovaného vyhodnotil v rozpore s § 53a Občianskeho zákonníka, keď naďalej používal neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú v bode 11 VOP, ktorá už bola súdom vyhlásená za neprijateľnú. Poukázal tak na viacnásobné porušenie práva zo strany žalovaného a výšku nároku odôvodnil výškou bezdôvodného obohatenia žalovaného.

2. Žalovaný v písomnom vyjadrení žiadal žalobu zamietnuť. Vyslovil názor, že nárok je možné priznať len vtedy, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Mal za to, že predchádzajúce súdne rozhodnutie vo veci 17C/104/2016 má dostatočne sankčný charakter v zmysle individuálnej i generálnej prevencie. Jeho opätovné sankcionovanie by bolo vzhľadom na predchádzajúce konanie neprimerane prísne. V predchádzajúcom konaní navyše došlo už k náprave porušeného práva. Primerané finančné zadosťučinenie predstavuje peňažnú protihodnotu nemajetkovej ujmy a nie náhradu za uplatnené finančné plnenie alebo náhradu škody. Mal za to, že potrebné je zohľadniť aj ľahkomyselné správanie žalobcu v rámci kontraktáčného procesu, keď svojim podpisom vyhlásil, že súhlasí s obsahom zmluvy. Uviedol, že daný inštitút nesmie slúžiť na duplicitné uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, reparuje sa ním len ujma nemajetkovej povahy.

3. Žalobca právo na repliku nevyužil.

4. Súd vykonal dokazovanie písomným vyjadrením žalovaného, spisom tohto súdu 17C/104/2016 a zistil tento skutkový stav:

5. Strany uzavreli dňa XX.X.XXXX formulárovú zmluvu o úvere medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom, ktorý bol v zmluve označený okrem mena, priezviska a adresy aj IČOM, číslom živnostenského registra a predtlačené bolo jeho prehlásenie, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania. Žalobca čerpal úver 400 Eur za poplatok 392 Eur.

6. Dňa XX.X.XXXX podal žalobca žalobu voči žalovanému o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.180 Eur a určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Konanie sa viedlo na tomto súde pod sp. zn. 17C/104/2016. Žalobu podal ako spotrebiteľ, vôbec však v nej tento svoj status nezdôvodnil, hoci v zmluve bol označený ako podnikateľ. Súd prvej inštancie bez výsluchu žalobcu žalobe v celom rozsahu vyhovel a zaviazal žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.180 Eur s úrokmi z omeškania a zároveň určil, že zmluvná podmienka v predmetnej zmluve o úvere uvedená vo VOP bode 11 o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou je neprijateľná. V rozsudku súd uviedol, že strany uzavreli spotrebiteľskú zmluvu napriek argumentácii žalovaného, že išlo o zmluvu podľa Obchodného zákonníka a zároveň súd konštatoval, že žalovaný k svojim tvrdeniam neuviedol žiadny argument ani dôkaz o tom, že žalobca mal peňažné prostriedky použiť na podnikanie. Poukázal na jeho nekalé praktiky zistené v konaní 10C/273/2012 Okresnému súdu Martin, kde obchodný zástupca žalovaného uviedol, že boli inštruovaní ako postupovať pri uzatváraní úverových zmlúv a že mali zaškrtnúť účel poskytnutia úveru na zamestnanie a v prípade, keď išlo o živnostníka, používalo sa zelené tlačivo (zrejme iný typ zmluvy) s cieľom obmedziť využitie spotrebiteľskej ochrany. Následne súd konštatoval, že úverová zmluva neobsahuje povinné náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. a to úrokovú sadzbu, RPMN, priemernú hodnotu RPMN, konečnú splatnosť úveru a preto je úver bez úrokov a poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. a/ citovaného zákona. Žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia preto vyhovel vo výške 1180 Eur, ktorá predstavuje rozdiel medzi úhradami žalobcu 1580 Eur a poskytnutým úverom 400 Eur. Ohľadom neprijateľnej zmluvnej podmienky poukázal na právoplatný rozsudok tohto súdu č.k. 11C/42/2012 zo dňa 13.9.2013, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove 5Co/219/2013 a ktorým bola totožná zmluvná podmienka vyslovená za neprijateľnú lebo dohodnutý poplatok nezodpovedal skutočnému plneniu spotrebiteľovi a nie je v jeho záujme. S poukazom na § 53a Občianskeho zákonníka žalovaný by túto zmluvnú podmienku už nemal používať.

7. Tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove 22Co/30/2018-89 z 21.6.2018, takže nadobudol právoplatnosť 2.7.2018. Aj odvolací súd považoval úverovú zmluvu uzavretú medzi stranami za spotrebiteľskú z dôvodu, že žalovaný nepreukázal, že žalobca pri jej uzatvorení konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

8. Súd v tomto spore je viazaný závermi súdov, ktoré boli vyslovené v predchádzajúcom spore 17C/104/2016 a teda vychádza zo záveru, že žalobca pri uzatvorení predmetnej úverovej zmluvy mal status spotrebiteľa a išlo o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka ako aj spotrebiteľský úver, na posúdenie ktorého bolo potrebné aplikovať zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

9. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

10. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

11. Podľa § 52 ods.4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa

porušíteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušíteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušíteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

13. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadostučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacim na ochranu spotrebiteľa (napr. zákon o ochrane spotrebiteľa, o spotrebiteľskom úvere, o finančných službách na diaľku, osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka).

14. Krajský súd v Prešove vo viacerých svojich rozhodnutiach vyslovil záver, že pokiaľ bol spotrebiteľ v predchádzajúcom spore úspešný pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa základ nároku je daný (napr. uznesenie 9Co/50/2018 zo dňa 26.6.2018 alebo 17Co/17/2018 zo dňa 10.4.2018). Najnovšie aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019 sa s týmto názorom stotožnil a uviedol nasledovné: „Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadostučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Žiadnu inú podmienku, aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje“.

15. Akceptujúc princíp právnej istoty upravený v článku 2 ods. 2 CSP súd prvej inštancie preto rešpektuje vyššie uvedený vyslovený právny záver. Keďže žalobca ako spotrebiteľ bol v predchádzajúcom spore úspešný voči žalovanému, pričom jednoznačne boli konštatované porušenia jeho práva ako spotrebiteľa, boli splnené zákonné podmienky pre priznanie nároku.

16. Pokiaľ ide o výšku primeraného finančného zadostučinenia, tú určuje voľnou úvahou súd. Krajský súd v Prešove v už spomínanom rozhodnutí 17Co/17/2018 uviedol nasledovné: „Pri stanovení výšky primeraného finančného zadostučinenia treba vychádzať zo závažnosti vzniknutej resp. hrozacej ujmy, okolností tak na strane žalobcu ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva žalobcu. Pri určení výšky finančného zadostučinenia sa nemožno striktno držať ujmy, ktorá žalobcovi objektívne hrozila, resp. ktorá mu vznikla. Inštitút primeraného finančného zadostučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany“.

17. Súd sa domnieva, že významné pre posúdenie výšky primeraného finančného zadostučinenia je to, o aké vážne porušenie práva spotrebiteľa išlo. Musí sa vychádzať z konkrétnych skutkových okolností, prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu. Súd navyše zastáva názor, že porušenie práva alebo povinnosti vo vzťahu k spotrebiteľovi nemusí byť konštatované vo výroku rozsudku, pretože nevyplýva to znenia ustanovenia § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z.

18. V tomto prípade súd považoval za primerané finančné zadostučinenie sumu 300 Eur, ktorú považuje za dostatočnú satisfakciu pre žalobcu a sankciu pre žalovaného. Žalobcovi totiž žiadna iná ujma okrem materiálnej v dôsledku uzavretia danej úverovej zmluvy nevznikla. K reparácii tejto majetkovej ujmy však už došlo na základe predchádzajúceho rozsudku, ktorý je taktiež určitou satisfakciou pre žalobcu. Súd preto žalobu v prevyšujúcej časti ako neopodstatnenú zamietol.

19. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V danom prípade výška prisúdenej istiny závisela od úvahy súdu a preto súd vychádzal zo záveru, že žalobca bol v spore úspešný a z toho dôvodu mu súd priznal nárok na plnú náhradu trov konania, ktorý sa však bude odvíjať len od výšky prisúdenej istiny. Nezistil totiž žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne.

20. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.